

1 Μαΐου 2023

π. Αλέξανδρος Σμέμαν: Οι Μυροφόρες

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Οι άγιες Μυροφόρες

Ακούγοντας τη διήγηση για τη σταύρωση και το θάνατο του Χριστού, κατά τη διάρκεια της Μεγάλης Εβδομάδας, με εντυπωσιάζει συνεχώς μια λεπτομέρεια της ιστορίας: η μέχρι τέλους αφοσίωση μιας χούφτας ανθρώπων, κυρίως γυναικών, για τις οποίες το ευαγγέλιο δεν λέει σχεδόν τίποτε άλλο. Αυτό που γνωρίζουμε είναι πως οι μαθητές του Χριστού, όλοι τους, έφυγαν και τον άφησαν μόνο. Ο Πέτρος Τον αρνήθηκε τρεις φορές. Ο Ιούδας Τον πρόδωσε. Τα πλήθη ακολουθούσαν το Χριστό ενώ κήρυττε, και όλοι περίμεναν να πάρουν κάτι απ' Αυτόν: προσδοκούσαν βοήθεια, θαύματα και θεραπείες, περίμεναν την απελευθέρωσή τους από τη μισητή Ρωμαϊκή κατοχή, περίμεναν απ' Αυτόν να ασχοληθεί με τις επίγειες μέριμνές τους. [...]

Δεν είναι δε το οδυνηρότερο μέρος αυτών των τελευταίων ημερών η προδοσία των στενών φίλων και μαθητών, στους οποίους ο Χριστός είχε αληθινά και ολοκληρωτικά δοθεί; Στον κήπο της Γεσθημανή, ακόμη και οι τρεις στενότεροι μαθητές Του δεν άντεξαν, αλλά αποκοιμήθηκαν ενώ ο Χριστός βρισκόταν στην τελική αγωνία, με τον ιδρώτα Του «ωσεί θρόμβοι αίματος» και προετοιμαζόταν για ένα φοβερό θάνατο. Γνωρίζουμε πως ακόμη κι ο Πέτρος, που τόσο ηχηρά είχε υποσχεθεί να πεθάνει για το Χριστό, κλονίστηκε την τελευταία στιγμή και Τον αρνήθηκε, Τον απέρριψε και Τον πρόδωσε. Και «τότε», γράφει ο ευαγγελιστής, «οι μαθηταί πάντες αφέντες αυτόν έφυγον» (Ματθ. 26, 56).

Όχι όμως όλοι, όπως αποδείχθηκε. Ο Σταυρός έφερε την ώρα της απλής ανθρώπινης αφοσίωσης και αγάπης. Αυτοί που την ώρα της «επιτυχίας» φαίνονταν τόσο απόμακροι, που δεν τους βρίσκουμε σχεδόν ποτέ στις σελίδες των ευαγγελίων, στους οποίους ο Χριστός ποτέ δεν προανήγγειλε την ανάστασή Του, και για τους οποίους τα πάντα τέλειωσαν και χάθηκαν τη νύχτα του Σταυρού, αυτοί ήταν, παρέμειναν στο Σταυρό με ακλόνητη ανθρώπινη αγάπη. Ο ευαγγελιστής Ιωάννης γράφει, «ειστήκεισαν δε παρά τω σταυρώ του Ιησού η μήτηρ αυτού και η αδελφή της μητρός αυτού, Μαρία η του Κλωπά και Μαρία η Μαγδαληνή» (Ιωάν. 19, 25). Αργότερα, μετά το θάνατο του Ιησού, Οψίας δε γενομένης ήλθεν άνθρωπος πλούσιος από Αριμαθαίας, τούνομα Ιωσήφ, ος και αυτός εμαθήτευσε τω Ιησού, ούτος προσελθών τω Πιλάτω ηττήσατο το σώμα του Ιησού, τότε ο Πιλάτος εκέλευσεν αποδοθήναι το σώμα, και λαβών το σώμα ο Ιωσήφ ενετύλιξεν αυτό σινδόνι καθαρά, και έθηκεν αυτό εν τω καινώ αυτού μνημείω ο ελατόμησεν εν τη πέτρα, και προσκυλίσας λίθον μέγαν τη θύρα του μνημείου απήλθεν. (Ματθ. 27, 57- 60).

Μια μέρα αργότερα, μετά το Σάββατο, την αυγή της τρίτης ημέρας, οι ίδιες γυναίκες ήρθαν στον τάφο, όπου σύμφωνα με το έθιμο της εποχής θα άλειβαν το νεκρό με μύρα. Ακριβώς σ' αυτές ο αναστημένος Χριστός εμφανίστηκε για πρώτη φορά. Ήταν οι πρώτες που άκουσαν απ' αυτόν το «Χαίρετε», το οποίο πλέον έγινε για πάντα η ουσία της Χριστιανικής δύναμης. Ο Χριστός δεν είχε αποκαλύψει σ' αυτές τις γυναίκες τα μυστήρια του μέλλοντος όπως τα είχε αποκαλύψει στους δώδεκα αποστόλους. Δε γνώριζαν ούτε το νόημα του θανάτου Του, ούτε το μυστήριο της προσεγγίζουσας νίκης Του με την ανάσταση. Γι' αυτές ο θάνατος του δασκάλου και φίλου τους ήταν ένας απλός θάνατος, ένα τέλος, ακόμη χειρότερα, ήταν ένας τρομακτικός και επαίσχυντος θάνατος, ένα τρομερό και παράλογο τέλος. Στάθηκαν στο Σταυρό μόνο επειδή αγαπούσαν το Χριστό, και λόγω αυτής της αγάπης υπέφεραν μαζί Του. Δεν άφησαν το φτωχό, βασανισμένο σώμα Του, αλλά έκαναν όλα όσα η αγάπη κάνει πάντοτε κατά τον τελικό χωρισμό. [...]

Αυτό είναι το νόημα της Κυριακής των Μυροφόρων. Μας υπενθυμίζει πως η αγάπη και η αφοσίωση λίγων ατόμων έλαμψε φωτεινά στο μέσο του απελπιστικού σκοταδιού. Μάς καλεί να εξασφαλίσουμε πως σ' αυτόν τον κόσμο η αγάπη και η αφοσίωση δε θα εξαφανισθούν, ούτε θα πεθάνουν. Κρίνει την έλλειψη θάρρους, το φόβο μας, τον ατέλειωτο και δουλοπρεπή ορθολογισμό μας. Οι μυστηριώδεις Ιωσήφ και Νικόδημος, και αυτές οι γυναίκες που πάνε στον τάφο την αυγή, καταλαμβάνουν τόσο λίγο χώρο στα ευαγγέλια. Ακριβώς εδώ όμως είναι που αποφασίζεται η αιώνια μοίρα του καθενός μας.

Νομίζω πως σήμερα έχουμε ιδιαίτερη ανάγκη να ξαναβρούμε αυτή την αγάπη και τη βασική ανθρώπινη αφοσίωση. Επειδή έχουμε εισέλθει σε μια εποχή όπου ακόμη κι αυτά δυσφημούνται από επιβλαβείς ιδέες σχετικά με το πρόσωπο και την ανθρώπινη ζωή, που επικρατούν τώρα σ' αυτόν τον κόσμο. Για αιώνες ο κόσμος διέθετε ακόμη εκείνη την αδύνατη, αλλά τρεμάμενη και φεγγοβόλα φλόγα της αφοσίωσης, της αγάπης και της συμπόνιας που ήταν σιωπηλά παρούσα στα βάσανα του Ανθρώπου που είχε απορριφθεί από όλους. Πρέπει δε να πιαστούμε, σαν από τελευταία κλωστή, από το καθετί που στον κόσμο μας διαθέτει ακόμη αυτό το ζεστό φως της απλής, γήινης, ανθρώπινης αγάπης. Η αγάπη δεν εξετάζει θεωρίες και ιδεολογίες, αλλά μιλά στην καρδιά και στην ψυχή. Η ανθρώπινη ιστορία πέρασε με βοή, βασιλεία υψώθηκαν και έπεσαν, πολιτισμοί φτιάχθηκαν και αιματηροί πόλεμοι έγιναν, αλλά αυτό που έμεινε αμετάβλητο πάνω στη γη και σ' αυτή την ταραγμένη και τραγική ιστορία είναι η φωτεινή εικόνα της γυναίκας. Μια εικόνα φροντίδας, αυτοπροσφοράς, αγάπης και συμπόνιας. Δίχως αυτή την παρουσία, χωρίς αυτό το φως, ο κόσμος μας, ανεξάρτητα από τις επιτυχίες και τα κατορθώματά του, θα ήταν ένας κόσμος τρόμου. Μπορεί να ειπωθεί χωρίς υπερβολή πως η ανθρωπιά του ανθρωπίνου γένους διασώζεται και συντηρείται από τη γυναίκα, συντηρείται όχι με λόγια και ιδέες, αλλά με τη σιωπηλή παρουσία της που φροντίζει και αγαπά, και αν συνεχίζεται ακόμη η μυστηριώδης γιορτή της ζωής, παρά το κακό που επικρατεί στον κόσμο, αν ακόμη αυτή η γιορτή εορτάζεται σε κάποιο πάμφτωχο δωμάτιο, σ' ένα γυμνό τραπέζι, τόσο χαρούμενα όσο και σ' ένα παλάτι, τότε η χαρά και το φως αυτής της γιορτής ανήκει σ' αυτή, στη γυναίκα, στην αγάπη και την αφοσίωσή της που ποτέ δε σβήνει. «Και υστερήσαντος οίνου...» (Ιωάν. 2, 3), αλλά όσο είναι αυτή εδώ, - η μητέρα, η σύζυγος, η νύφη - υπάρχει αρκετό κρασί, αρκετή αγάπη, αρκετό φως για τον καθένα...

Πηγή: π. Αλέξανδρος Σμέμαν, «Εορτολόγιο- Ετήσιος Εκκλησιαστικός Κύκλος»
,Εκδ. Ακρίτας.